

สรุปสาระการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดี
และหลักสูตรต้านทุจริต สคช. (STRONG NESDC)
ประจำปีงบประมาณ 2567

กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จังหวัดนครปฐม
5 กันยายน 2567

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร.....ก	
ความเป็นมา.....	1
รายละเอียดกิจกรรม	3
สรุปสาระการจัดกิจกรรม	4
ผลการประเมินการจัดกิจกรรม.....	10
ภาคผนวก	
● ประมวลภาพกิจกรรม	
● เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม	
คณะผู้จัดทำ	

สรุปสาระการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดี และหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)

ประจำปีงบประมาณ 2567

กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

วันที่ 5 กันยายน 2567

จังหวัดนครปฐม

บทสรุปผู้บริหาร

การทุจริตและประพฤติมิชอบนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่สร้างผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง จึงเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาประเทศไทย ทั้งนี้ การบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยในภาพรวมมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์การทุจริตทั้งภายในประเทศและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในมิติต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกประเทศ

สำหรับประเทศไทยนั้น คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ข้อ 12 เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ / มาตรา 63 กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริม ให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้นให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบรวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภาครัฐนั้น คือ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในลำดับ 1 ใน 20 หรือมีค่าคะแนนประมาณ 73 คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. 2576-2580 และมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนในบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ประกอบด้วย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปราบปรามการทุจริต โดยในส่วนของการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้นครอบคลุมเรื่องการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดและพัฒนาจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และพัฒนาเครื่องมือการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (21) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติ และบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรมป้องกันและต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ประจำปีงบประมาณ 2567 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ได้แก่ กิจกรรมยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน สศช. ประจำปีงบประมาณ 2567 กิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรม สศช. โปร่งใส ไร้ทุจริต (STRONG NESDC) และกิจกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภายใต้วงเงิน 275,000 บาท (สองแสนเจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณ สศช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ภายใต้ภารกิจงานการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม และยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ สศช.

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในสายงานบริหารและอำนวยการ ซึ่งรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง งานตรวจสอบประเมินผล และเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ สศช. โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) จึงได้เสนอขอจัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในลักษณะการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรต้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) ประจำปีงบประมาณ 2567 ณ จังหวัดนครปฐม แก่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในสายงานบริหารและอำนวยการ

ในการนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ ดังนี้

1. สาระสำคัญเกี่ยวกับการอภิปราย เรื่อง แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในชุมชน สู่การเป็นหมู่บ้านศีล 5 (ใสสะอาด ปราศจากการทุจริต) และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม

1.1 “ชุมชนบ้านศาลาดิน” แต่เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียวและทำปีละครั้ง เป็นสาเหตุให้เกษตรกรยากจน ชาติที่ดินทำกินเป็นของตนเอง พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงทราบถึงปัญหา จึงได้พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ให้กับเกษตรกร จำนวน 1,009 ไร่ เมื่อปี พ.ศ.2518 โดยมีสำนักงานปฏิรูปที่ดินเป็นผู้ดูแลและจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรแปลงละ 20 ไร่ และให้เกษตรกรเข้าทำกินได้ในปี พ.ศ.2520 และเปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบผสมผสานโดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ชุมชนบ้านศาลาดินจึงมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 ชุมชนบ้านศาลาดิน ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำเน่าเสีย เนื่องจากคลองสายต่างๆ มีสภาพตื้นและตื้นเขิน ไม่สามารถรองรับการระบายน้ำได้ รวมทั้งประสบปัญหาเรื่องวัชพืชและผักตบชวาหนาแน่น เรือสัญจรไม่ได้ มีการใช้สารเคมีทางการเกษตร ทั้งขยะและปล่อยน้ำเสียจากครัวเรือนสู่ลำคลอง

1.3 “กรอบคิดและกรอบงาน” สู่การจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ในปี พ.ศ. 2540 ชาวบ้านและหน่วยงานราชการร่วมกันเก็บผักตบชวาในลำคลองเล็กๆ และคลองสายใหญ่ แต่ยังไม่สามารถกำจัดได้หมด เนื่องจากวัชพืชเติบโตอย่างรวดเร็ว ต่อมาในปี พ.ศ.2543 มีการเสนอแนวคิดทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยชุมชนบ้านศาลาดินน้อมนำแนวพระราชดำริมาเป็น “กรอบคิด” ในการแก้ปัญหาด้วยการพึ่งตนเอง

ใช้ธรรมชาติแก้ธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่และลงมือทำ สร้างตัวอย่างความสำเร็จให้ยั่งยืน และจัดทำเป็น “กรอบงาน” ที่มีกระบวนการชัดเจน มีการเก็บข้อมูลและสรุปปัญหาที่แท้จริง โดยนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการชุมชน เช่น แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม เครื่องระบุพิกัด (GPS) วางแผนงานและแนวคิดที่เชื่อมโยงกับพื้นที่จริง ปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำ ดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทฤษฎีใหม่สร้างรายได้อย่างยั่งยืนและขยายผลไปสู่พื้นที่อื่น เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกัน ต่อมาในปี พ.ศ.2556 พันฟูลองมหาสวัสดิ์ เริ่มต้นพึ่งพาตนเอง เช่น ตรวจวัดคุณภาพน้ำ ติดตั้งถังดักไขมันในครัวเรือน ใช้จุลินทรีย์และ EM Ball ปรับสภาพน้ำ และพัฒนากังหันเติมอากาศในน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ตลอดจนดำเนินการขุดลอกลำคลองในตำบลมหาสวัสดิ์ เพื่อให้ทุกคลองกลับมาสัญจรได้ และทำให้น้ำในระบบไหลเวียนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการน้ำให้ดียิ่งขึ้น

1.4 แนวคิดในการแก้ไขปัญหาในชุมชนบ้านศาลาดิน ประกอบด้วย (1) การทำถังดักไขมัน ช่วยดูแลรักษา้ำอย่างไรและ (2) ดินผสมผักตบชวา สร้างรายได้ให้ท้องถิ่น ลดปัญหาขยะผักตบชวา ในลำคลอง คั้นคลองสายน้ใใให้ชุมชน ดินผสมผักตบชวาได้อย่างไร (มีเส้นใยมาก ทำให้นดินมีความโปร่ง ร่วนซุย เก็บความชื้นและอุ้มน้ำได้ดี รากผักตบชวาเพิ่มไนโตรเจนในดิน และย่อยสลายง่าย กลายเป็นธาตุอาหารในดิน)

2. สารสำคัญเกี่ยวกับการอภิปราย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านหัวอ่าว จังหวัดนครปฐม

2.1 ชุมชนหัวอ่าวเป็นชุมชนที่ได้เรียนรู้และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นหลักคิด เป็นหลักปฏิบัติในการขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านกระบวนการระเบิดจากข้างในเพื่อร่วมกันแก้ไข้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นชุมชน โดยการดำเนินงานเริ่มจากกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความเห็นร่วมกันผ่านการเรียนรู้ความสำเร็จ ความล้มเหลวจนกระทั่งเกิดความเชื่อมั่นแล้วจึงขยายผลด้วยความรอบคอบ การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม ปัจจุบัน เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สภาพแวดล้อมของชุมชนหัวอ่าวดีขึ้นชัดเจน โดยเฉพาะครัวเรือนที่ทำเกษตรอินทรีย์ หรือ ครัวเรือนที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งมีมิติที่มีการพัฒนาดีขึ้นชัดเจน คือ (1) มีสุขภาพกายดีขึ้น สารเคมีในเลือดลดลงอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากได้รับประทานอาหารปลอดสารพิษ และมีชีวิตประจำวันห่างไกลจากสารเคมี (2) ครอบครัวอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวทำงานร่วมกันในพื้นที่ของตนเอง ได้ใกล้ชิด พูดคุยและแก้ปัญหาาร่วมกัน (3) มีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นและมั่นคงแน่นอน เนื่องจากผลผลิตมีตลาดรองรับ (4) ลดต้นทุนการผลิต เพราะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ชุมชนผลิตเอง (5) สภาพแวดล้อมดีขึ้น สภาพดินสมบูรณ์ สภาพอากาศดีมีแมลงต่าง ๆ อาทิ หิ่งห้อย แมงปอ นอกจากนี้ ชุมชนหัวอ่าวถือเป็นชุมชนที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เห็นผลเป็นรูปธรรม

2.2 ชุมชนบ้านหัวอ่าว ได้นำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชน และนำมาปรับ ใช้กับคนในสถาบันครอบครัว มีสภาพที่พึ่งพาตนเอง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายไม่ถือตัว มีอาชีพ ในชุมชนส่วนมากจะทำการเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย พอสรุป ซึ่งในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชนในด้านต่างๆ อาทิ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจ และด้านคุณธรรม จริยธรรม

3. การประเมินผลจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมหลักสูตรพบว่า ในภาพรวม ผู้เข้าร่วมหลักสูตรได้ประเมินผลการจัดกิจกรรมและมีระดับความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ที่ร้อยละ 89.20 นอกจากนี้ ยังพบว่า เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ในหัวข้อที่กิจกรรมกำหนดไว้ในช่วงก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและหลังเข้าร่วมกิจกรรม สรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยเฉลี่ยร้อยละ 50 ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วม และจะนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตตามความเหมาะสม ดังนี้ ร้อยละ 63.33 จะนำความรู้ไปใช้ประยุกต์ใช้อย่างแน่นอน ร้อยละ 36.66 จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในระดั้มาก ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตร

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่า วิทยากรทั้ง 2 ช่วง มีวิธีการบรรยาย สื่อประกอบการบรรยาย และบุคลิกลักษณะของผู้บรรยายอยู่ในระดับดีมาก และผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ เห็นว่า การจัดกิจกรรมครั้งนี้ มีความคุ้มค่าในระดับมาก- มากที่สุด และเห็นว่า คณะผู้จัดได้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการและปรับปรุงการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

9

**สรุปสาระการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดี
และหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)
กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ 2567
วันที่ 5 กันยายน 2567 จังหวัดนครปฐม**

1. ความเป็นมา

การทุจริตและประพฤติมิชอบนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่สร้างผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง จึงเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาประเทศไทย ทั้งนี้ การบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยในภาพรวมมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์การทุจริตทั้งภายในประเทศและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในมิติต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกประเทศ

สำหรับประเทศไทยนั้น คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ข้อ 12 เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ / มาตรา 63 กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจาก การทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริม ให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้นให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบรวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภาครัฐนั้น คือ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ด้าน คือ (1) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ (2) ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ (3) ระดับความโปร่งใสการทุจริต และ (4) ความเสนอภาคในกระบวนการยุติธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในลำดับ 1 ใน 20 หรือมีค่าคะแนนประมาณ 73 คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. 2576-2580 และมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนในบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ประกอบด้วย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปราบปรามการทุจริต โดยในส่วนของการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้นครอบคลุมเรื่องการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดและพัฒนาจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และพัฒนาเครื่องมือการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (21) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติ และบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดเป้าหมายในภาพรวมว่า ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วยแผนย่อย 2 แผน ได้แก่ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต รวมถึงการมุ่งพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสริมสร้างศักยภาพของสาธารณชนและบุคลากร และพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (STRONG) ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2561 เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต เพื่อให้ภาพรวมดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index - CPI) ของประเทศไทยสูงขึ้น

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรมป้องกันและต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ประจำปีงบประมาณ 2567 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ได้แก่ กิจกรรมยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน สศช. ประจำปีงบประมาณ 2567 กิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรม สศช. โปร่งใส ไร้ทุจริต (STRONG NESDC) และกิจกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภายใต้วงเงิน 275,000 บาท (สองแสนเจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณ สศช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ภายใต้ภารกิจงานการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม และยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ สศช.

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในสายงานบริหารและอำนวยการ ซึ่งรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง งานตรวจสอบประเมินผล และเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ สศช. โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) จึงได้เสนอขอจัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในลักษณะการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) ประจำปีงบประมาณ 2567 ณ จังหวัดนครปฐม แก่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในสายงานบริหารและอำนวยการ

2. รายละเอียดกิจกรรม

การอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สศช. โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ในวันที่ 5 กันยายน 2567 ณ จังหวัดนครปฐม มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะ ให้แก่ผู้บริหารและบุคลากร สศช. ที่ผ่านการอบรมในหลักสูตรจิตพอเพียง STRONG NESDC ครอบคลุม เรื่องการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต และพลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม เพื่อร่วมกันป้องกันหรือต่อต้านการทุจริต มิให้มีการทุจริตเกิดขึ้นในสังคมไทย ร่วมสร้างสังคมไทยที่ไม่ทนต่อ การทุจริตต่อไป (2) เพื่อปลูกฝังและปรับฐานความคิดในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนสนับสนุนการป้องกันการทุจริต

การปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมซื้อตรง มีคุณธรรม ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู) มีความรับผิดชอบต่อสังคม การประยุกต์ศาสตร์พระราชา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีธรรมาภิบาลในการต่อต้านการทุจริต พัฒนาแนวคิดจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริตให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานความคิดได้ และความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากการทุจริต ของบุคลากร สศช. เพื่อเป็นพื้นฐานความคิมุ่งสู่การร่วมกันป้องกันและต่อต้านการทุจริตนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการรักษาประโยชน์สาธารณะต่อไป (3) เพื่อปลูกฝังปรัชญาการเป็นข้าราชการที่ดี และพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันให้มีศักยภาพสูง มีความเป็นมืออาชีพ สามารถรับมือกับรูปแบบการทุจริตที่นับวันจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนมาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในองค์กร และ (4) เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและการทำงานเป็นทีม เกิดการพัฒนาเครือข่ายการทำงานระหว่างกัน ตลอดจนพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ให้มีศักยภาพสูง มีความเป็นมืออาชีพ สามารถรับมือกับรูปแบบการทุจริตที่นับวันจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนมาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในองค์กร

2.2 กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ข้าราชการและบุคลากรของ สศช. และ/หรือ ข้าราชการในตำแหน่งประเภทวิชาการหรือทั่วไป สายงานบริหารและอำนวยการ

2.3 รูปแบบการดำเนินการ

(1) ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมผ่านการบรรยาย หรือการอภิปรายเกี่ยวกับทฤษฎี องค์ความรู้ สาระวิชาการ กรณีศึกษา ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมผ่านการบรรยาย หรือการอภิปรายเกี่ยวกับทฤษฎี องค์ความรู้ สาระวิชาการ กรณีศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา และการประยุกต์ใช้สู่ปฏิบัติ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการบริหารและอำนวยการ ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนา เครือข่าย และการลงพื้นที่ ซึ่งดำเนินการในลักษณะของการศึกษาดูงานในชุมชน/หน่วยงานต้นแบบเพื่อการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ (2) ศึกษาดูงานต้นแบบการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ต่างๆ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต บุคคลและชุมชนข้อสะอาด โครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ต้นแบบ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และการมีธรรมาภิบาล (3) ระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาทางออก ร่วมกันเกี่ยวกับการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในหน่วยงาน รวมทั้งอภิปรายเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ศาสตร์ พระราชา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท และนำสาระทางวิชาการที่ได้เรียนรู้ สู่ปฏิบัติ และ (4) จัดกิจกรรมพัฒนาเครือข่ายและจัดส่งบุคลากรของ สศช. ให้เข้าร่วมโครงการฝึกการอบรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน ให้มีจริยธรรม มีความรู้ในการป้องกัน และต่อต้านการทุจริตประพฤติกรรมชอบ ที่จัดโดยองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน

2.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และบุคลากร สศช. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกัน และต่อต้านการทุจริต ศาสตร์พระราชา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้รับการปลูกฝังค่านิยมแห่งความ ซื่อสัตย์ การปลูกฝังดัชนีคุณธรรม 5 ประการ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู) การมีธรรมาภิบาล การ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากการทุจริต คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทาง วิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมมากยิ่งขึ้น ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ด้านการป้องกันการทุจริต และสามารถขับเคลื่อนงานด้าน การป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และบุคลากร สศช. เกิดการ ปรับเปลี่ยนฐานความคิดในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนการ ป้องกันการทุจริตและการปลูกฝัง เสริมสร้างค่านิยมซื้อตรง มีคุณธรรม ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ (พอเพียง วินัย

สุจริต จิตอาสา และกตัญญู) มีความรับผิดชอบต่อสังคม การประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการต่อต้านการทุจริต (3) บุคลากรของ ศปท. สศช. และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต ภายในหน่วยงานภาครัฐมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสังคมไทย โดยรวบรวม ประมวล ศึกษา องค์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันการทุจริตในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) เกิดการพัฒนาเครือข่ายด้านการป้องกันและต่อต้านการทุจริตและเครือข่ายการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม ในสังคมไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และ (5) บุคลากรที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในสายงานบริหารและอำนวยการ และในด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมีศักยภาพสูง เป็นมืออาชีพ สามารถรับมือกับรูปแบบการทุจริตที่นับวันจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนมาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในองค์กร

2.5 ที่ปรึกษาโครงการ

นายวิโรจน์ นรารักษ์ รองเลขาธิการฯ และหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

2.6 ผู้รับผิดชอบ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) สศช.

3. สรุปสาระการจัดกิจกรรม

การอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรต้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) . กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สศช. (ศปท.) โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต .ในวันที่ 5 กันยายน 2567 ณ จังหวัดนครปฐม มีรายละเอียดของกิจกรรมตามกำหนดการ ดังนี้

กำหนดการกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต :

การอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรต้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)

ประจำปีงบประมาณ 2567

วันพฤหัสบดีที่ 5 กันยายน 2567 ณ จังหวัดนครปฐม

เวลา	กิจกรรม
08.00-08.30 น.	ลงทะเบียน และออกเดินทางจาก สศช.
09.00-11.00 น.	รับฟังการอภิปราย เรื่อง แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในชุมชน สู่การเป็นหมู่บ้านศีล 5 (ใสสะอาด ปราศจากการทุจริต) และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม โดย ผู้แทนชุมชนบ้านศาลาดิน
11.30-12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา	กิจกรรม
13.30-15.30 น.	รับฟังการอภิปราย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านหัวอ่าว จังหวัดนครปฐม โดย ผู้แทนชุมชนบ้านหัวอ่าว
16.30 น.	เดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : 1. กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม
2. รับประทานอาหารว่าง/ เครื่องดื่ม เวลา 10.30 – 10.45 น. และ เวลา 15.15 – 15.30 น.
3. การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นไปตามแนวปฏิบัติของรัฐบาลและมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างรอบคอบ
4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม โปรดแต่งกายสุภาพ เหมาะสมกับการเดินทาง สวมรองเท้าที่ใส่สบายในการศึกษาดูงาน และโปรดพกของใช้จำเป็น อาทิ หมวก ยาประจำตัว หรือร่ม ฯลฯ

สาระสำคัญของกิจกรรมแต่ละวัน สรุปได้ดังนี้

1. สาระสำคัญเกี่ยวกับการอภิปราย เรื่อง แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในชุมชน
สู่การเป็นหมู่บ้านศีล 5 (ใสสะอาด ปราศจากการทุจริต) และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม
โดยนายวันชัย สวัสดิ์แดง ผู้นำชุมชน สรุปได้ดังนี้

1.1 ความเป็นมาของชุมชนบ้านศาลาดิน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

“มหาสวัสดิ์” คลองขุดแห่งศรัทธา

คลองมหาสวัสดิ์ เกิดจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โดยโปรดเกล้าฯ ให้มีการดำเนินการขุดคลองเพื่อเชื่อมระหว่างแม่น้ำนครชัยศรีและแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อใช้เป็นเส้นทางเสด็จพระราชดำเนินไปพระปฐมเจดีย์ และใช้เป็นเส้นทางสำหรับขนส่ง โดยเริ่มขุดเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2402 แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2403 รวมความยาวคลองทั้งสิ้น 28 กิโลเมตร และได้พระราชทานนามว่า “คลองมหาสวัสดิ์” หรือ “คลองมหาสวัสดิ์” ในปัจจุบัน

“ที่นาพระราชทาน”

ต่อมาในปี พ.ศ.2404 รัชกาลที่ 4 ทรงจัดสรรที่ดินรกร้างว่างเปล่าบริเวณริมคลองมหาสวัสดิ์ ให้เป็นที่นาพระราชทานแก่พระราชโอรส พระราชธิดา จำนวน 47 แปลง ตามประกาศร่างพระราชหัตถเลขา พระราชทานนาพระเจ้าลูกเธอ ในหนังสือประชุมประกาศ รัชกาลที่ 4 ความว่า

“ด้วยหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ข้าพเจ้ายอมยกให้ (พระนาม) ให้ (พระนาม)

จงเอาหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ไปเป็นสำคัญแล้ว ขอให้เจ้าพระยารวบรวมข้าพเจ้าให้
นำข้าหลวงไปรังวัด แล้วทำตราแดงให้เป็นสำคัญ ตามอย่างธรรมเนียมแผ่นดินเมืองเถิด”

ที่นาพระราชทานนี้มีนายกองเป็นผู้ดูแล สำหรับพระราชโอรส พระราชธิดา ที่ยังทรงพระเยาว์ ให้เจ้าจอมมารดาและพระญาติช่วยจัดการ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงบันทึกไว้ในความทรงจำว่า “นาที่ริมคลองมหาสวัสดิ์แปลงที่ 1 เป็นเนื้อนา รวม 300 ไร่ คุณตาจัดการทำ ได้ข้าพเจ้ามาเจือจางกันกิน

บ้าง” ในสมัยนั้นข้าวสารถึงละ 50 สตางค์ บริเวณริมคลองมหาสวัสดิ์ จะมีศาลาที่พักคนเดินทางทุกๆ 100 เส้น หรือ 4 กิโลเมตร ศาลาที่ 1 – 4 มีกระดานเขียนตำรายาติดไว้เป็นวิทยาทาน จึงเรียกว่าศาลายา ซึ่งต่อมากลายเป็นชื่อตำบล ศาลาที่ 5 เรียกว่า ศาลาทำศพ และเปลี่ยนมาเขียนเป็น ธรรมสณฑ์ ศาลาที่ 7 เรียกว่า ศาลาดิน ต่อมาเรียกกันว่า “บ้านศาลาดิน”

“ชุมชนบ้านศาลาดิน” แต่เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียวและทำปีละครั้ง เป็นสาเหตุให้เกษตรกรยากจน ชาตที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงทราบถึงปัญหา จึงได้พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ให้กับเกษตรกร จำนวน 1,009 ไร่ เมื่อปี พ.ศ.2518 โดยมีสำนักงานปฏิรูปที่ดินเป็นผู้ดูแลและจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรแปลงละ 20 ไร่ และให้เกษตรกรเข้าทำกินได้ในปี พ.ศ.2520 และเปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบผสมผสานโดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ชุมชนบ้านศาลาดินจึงมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 ศาสตร์พระราชากับการจัดการน้ำชุมชน

ชุมชนบ้านศาลาดิน ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำเน่าเสีย เนื่องจากคลองสายต่างๆ มีสภาพตื้นและตื้นเขิน ไม่สามารถรองรับการระบายน้ำได้ รวมทั้งประสบปัญหาเรื่องวัชพืชและผักตบชวาหนาแน่น เรือสัญจรไม่ได้ มีการใช้สารเคมีทางการเกษตร ทั้งขยะและปล่อยน้ำเสียจากครัวเรือนสู่ลำคลอง

“กรอบคิดและกรอบงาน” สู่การจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ในปี พ.ศ. 2540 ชาวบ้านและหน่วยงานราชการร่วมกันเก็บผักตบชวาในลำคลองเล็กๆ และคลองสายใหญ่ แต่ยังไม่สามารถกำจัดได้หมด เนื่องจากวัชพืชเติบโตอย่างรวดเร็ว ต่อมาในปี พ.ศ.2543 มีการเสนอแนวคิดทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยชุมชนบ้านศาลาดินน้อมนำแนวพระราชดำริมาเป็น “กรอบคิด” ในการแก้ปัญหาด้วยการพึ่งตนเอง ใช้ธรรมชาติแก้ธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่และลงมือทำ สร้างตัวอย่างความสำเร็จให้ยั่งยืน และจัดทำเป็น “กรอบงาน” ที่มีกระบวนการชัดเจน มีการเก็บข้อมูลและสรุปปัญหาที่แท้จริง โดยนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการชุมชน เช่น แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม เครื่องระบุพิกัด (GPS) วางแผนงานและแนวคิดที่เชื่อมโยงกับพื้นที่จริง ปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำ ดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทฤษฎีใหม่สร้างรายได้ที่ยั่งยืนและขยายผลไปสู่พื้นที่อื่น เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกัน ต่อมาในปี พ.ศ.2556 พันฟุคลองมหาสวัสดิ์ เริ่มต้นพึ่งพาตนเอง เช่น ตรวจวัดคุณภาพน้ำ ติดตั้งถังดักไขมันในครัวเรือน ใช้จุลินทรีย์และ EM Ball ปรับสภาพน้ำ และพัฒนากังหันเติมอากาศในน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ตลอดจนดำเนินการขุดลอกลำคลองในตำบลมหาสวัสดิ์ เพื่อให้ทุกคลองกลับมาสัญจรได้ และทำให้น้ำในระบบไหลเวียน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการน้ำให้ดียิ่งขึ้น

1.3 วิธีชุมชนบ้านศาลาดิน

บ้านศาลาดิน คลองมหาสวัสดิ์ เป็นสถานที่ที่จะสอนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อสร้างรายได้และแก้ปัญหาในชุมชน โดยทรัพยากรจะไม่สูญเปล่า ได้แก่

1.3.1 ข้าวตังบ้านศาลาดิน ทำจากข้าวกล้องหอมมะลิ และข้าวไร้เบอรี่ โดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมมหาสวัสดิ์ นับเป็นรูปแบบหนึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าว

1.3.2 บ้านฟักข้าวชนิษฐา เป็นสถานที่ที่คอยให้ความรู้เกี่ยวกับฟักข้าว ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ของฟักข้าวและการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ

1.3.3 นาบัว พื้นที่กว้างใหญ่ที่ล้อมรอบไปด้วยดอกบัวเรียงราย เป็นบรรยากาศที่ชวนให้หลงใหลไปกับความงดงาม พร้อมมีศาลากลางน้ำที่มีทิวทัศน์ล้อมรอบเป็นผืนน้ำและดอกบัวนานาชนิด

1.3.4 สวนผลไม้ ที่มีผลไม้หลากหลายชนิดและมีการสอนประกอบอาหารให้ผู้ที่มาเยี่ยมชม ได้เรียนรู้วิธีการปรุงอาหาร

1.3.5 สวนกล้วยไม้ สถานที่ที่เต็มไปด้วยกล้วยไม้หลากชนิดนี้ นักท่องเที่ยวทุกท่านสามารถ เข้ามาเยี่ยมชมและถ่ายรูปกล้วยไม้ได้

1.4 แนวคิดในการแก้ไขปัญหาในชุมชนบ้านศาลาดิน

1) แนวคิดที่หนึ่ง การทำถังดักไขมันช่วยดูแลรักษาน้ำอย่างไร?

ขั้นตอนที่ 1 ดักกรองเศษอาหาร น้ำทิ้งผ่านเข้ามาชั้นกรองตะกร้า

ขั้นตอนที่ 2 แยกไขมัน ไขมันลอยขึ้นเป็นชั้นเหนือผิวน้ำ

ขั้นตอนที่ 3 ปรับคุณภาพน้ำทิ้ง ที่อยู่ใต้ชั้นไขมันถูกระบายออกสู่ท่อระบายน้ำ

ข้อเสนอแนะการใช้งาน ควรนำเศษอาหารออกจากตะกร้าเมื่อเห็นว่ามีจำนวนมาก ดักไขมันทิ้ง อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์ (ขึ้นอยู่กับปริมาณไขมัน) และล้างทำความสะอาดถังดักไขมันประมาณ 1 ครั้ง/เดือน

ส่วนประกอบของถังดักไขมัน (ตะกร้ากรองเศษอาหาร ข้องอ 90 องศา ข้อต่อเกลียวใน-นอก ท่อตรงยาว 1 เมตร และถังพลาสติก) ต้องทนทาน ใช้ได้นาน วัสดุหาได้ง่าย ประกอบง่าย และติดตั้งได้ทันที ใต้อ่างล้างจาน

2) ดินผสมผักตบชวา สร้างรายได้ให้ท้องถิ่น ลดปัญหาขยะผักตบชวาในลำคลอง คืนคลองสวย น้ำใสให้ชุมชน ดินผสมผักตบชวาได้อย่างไร (มีเส้นใยมาก ทำให้ดินมีความโปร่ง ร่วนซุย เก็บความชื้นและอุ้มน้ำได้ดี ราก ผักตบชวาเพิ่มไนโตรเจนในดิน และย่อยสลายง่าย กลายเป็นธาตุอาหารในดิน)

วิธีการทำดินผสมผักตบชวา ประกอบด้วย 1) เก็บ ผักตบชวาที่มีลำต้นขนาดยาว นำมา บดหรือหั่น จากนั้นนำมาตากแดดให้แห้ง ใช้เวลาประมาณ 3 วัน 2) นำดินและผักตบชวาที่ตากแห้งมาใส่เครื่องบด ย่อยจากนั้นนำมาผสม แกลบดิบ ขี้เถ้าแกลบ ขุยมะพร้าวป่น ในอัตราส่วน 1:1 และคลุกเคล้าให้เข้ากัน 3) นำดินที่ ผสมเสร็จบรรจุถุงเพื่อจำหน่าย (ผักตบชวาแห้ง 1 กิโลกรัม สามารถผลิตดินได้ 20 กิโลกรัม)

2. สำคัญเกี่ยวกับการอภิปราย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านหัวอ่าว จังหวัดนครปฐม โดยนางประหยัด ปานเจริญ ผู้นำชุมชน สรุปได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ชุมชนหัวอ่าวเป็นชุมชนที่ได้เรียนรู้และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นหลัก คิด เป็นหลักปฏิบัติในการขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านกระบวนการระดมความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นชุมชน โดยการดำเนินงานเริ่มจากกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความเห็นร่วมกันผ่านการเรียนรู้ความสำเร็จ ความล้มเหลวจนกระทั่งเกิดความเชื่อมั่นแล้วจึงขยายผลด้วยความรอบคอบ การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี ที่เหมาะสม ปัจจุบัน เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สภาพแวดล้อมของชุมชนหัวอ่าวดีขึ้นชัดเจน โดยเฉพาะครัวเรือน ที่ทำเกษตรอินทรีย์ หรือ ครัวเรือนที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งมีทิศทางการพัฒนาดีขึ้นชัดเจน คือ (1) มีสุขภาพกายดีขึ้น

สารเคมีในเลือดลดลงอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากได้รับประทานอาหารปลอดสารพิษ และมีชีวิตประจำวันห่างไกลจากสารเคมี (2) ครอบครัวอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวทำงานร่วมกันในพื้นที่ของตนเอง ได้ใกล้ชิด พุดคุยและแก้ปัญหาาร่วมกัน (3) มีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นและมั่นคงแน่นอน เนื่องจากผลผลิตมีตลาดรองรับ (4) ลดต้นทุนการผลิต เพราะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ชุมชนผลิตเอง (5) สภาพแวดล้อมดีขึ้น สภาพดินสมบูรณ์ สภาพอากาศดี มีแมลงต่าง ๆ อาทิ หิ่งห้อย แมงปอ นอกจากนี้ ชุมชนหัวอ่าวถือเป็นชุมชนที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในยุคที่ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เห็นผลเป็นรูปธรรม ชาวบ้านหัวอ่าวเริ่มจัดทำบัญชีครัวเรือน บันทึกรายรับรายจ่าย รู้จักวิเคราะห์ต้นทุน การวางแผนการผลิต ตลอดจนมีจิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อแบ่งปัน และเป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชนสังคมไทยและสังคมโลกอย่างกว้างขวางต่อไปปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านหัวอ่าวประสบความสำเร็จอย่างมาก โดยสามารถนำชุมชนออกจากปัญหาที่เผชิญสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนจนได้รับรางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันทั่วไปทั้งในและต่างประเทศในฐานะของศูนย์เรียนรู้การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่ชัดเจน ดังต่อไปนี้

- 1) การมีผู้นำชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในการประกอบอาชีพและการดำเนินวิถีชีวิต เป็นแกนหลักในการทำเกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่ 80 ไร่ ที่มีกิจกรรมเกษตรผสมผสานให้สมาชิกในชุมชนได้เรียนรู้ ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมและมีการพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้น ผู้นำชุมชนยังมีวิสัยทัศน์มองเห็นความยั่งยืนอยู่ที่การสร้างโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีจิตใจกว้างรับฟังความคิดเห็นต่างและมองเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- 2) การปลูกฝังจิตสำนึกและส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กับการทำเกษตรอินทรีย์และการทำอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่ายให้แก่ครอบครัว ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
- 3) การใช้เวทีประชาคมเป็นเวทีสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตามตรวจสอบ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการชี้แจงข่าวสาร ให้การเรียนรู้ รับฟังปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน
- 4) ส่งเสริมการทำกิจกรรมการพัฒนา โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีการบริหารจัดการที่ดีมีระบบ ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพึ่งตนเองของคนในชุมชน เช่นการกลุ่มปุ๋ยชีวภาพ กองทุนหมู่บ้านและกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ให้มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น มีทุนหมุนเวียนพอเพียงสำหรับให้สมาชิกในชุมชนได้ กู้ยืม และมีการจ่ายคืนเงินปันผลให้กับสมาชิกทุกคน ทำให้คนจนและผู้ด้อยโอกาสได้มีทุนดอกเบี้ยต่ำเพียงพอในการนำไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้
- 5) มีกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการสานความสัมพันธ์ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เช่น มีกิจกรรมผู้สูงอายุ กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านประกวดบ้านสุขภาวะดี ปี 2558 ประกวดผู้สูงอายุสุขภาพดี ในปี 2559 เป็นต้น

2.2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

ชุมชนบ้านหัวอ่าว ได้นำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชน และนำมาปรับ ใช้กับคนในสถาบันครอบครัว มีสภาพที่พึ่งพาตนเอง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายไม่ถือตัว มีอาชีพ ในชุมชนส่วนมากจะทำการเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย พอสรุป ซึ่งในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชุมชนสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ คนในชุมชนบ้านหัวอ่าว มีความเป็นอยู่ที่ยากง่าย มีการประกอบอาชีพหลัก คือ การเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ มีอาชีพสำรองคือ ค้าขาย รับราชการ และรับจ้างทั่วไป จะมีความเป็นอยู่แบบพึ่งพาตนเองได้ มีความประหยัดอดออมไม่ฟุ้งเฟ้อ เพื่อให้พ้นจาก ความยากจนให้มีฐานะพอมี พอกินและสืบทอดอาชีพที่ยากง่าย ประหยัดอดออมไม่ฟุ้งเฟ้อและฟุ้งเฟ้อ และมี การยึดทางสายกลางรู้จักพอ พอดีและพอใจ รู้จักพอประมาณ และพอใจในสิ่งที่ตนมีจะเห็นได้จากสถาบัน ครอบครัวในชุมชนมีการเพาะปลูกพืชผักสวนครัวในครัวเรือนของตนถึงจะมีเนื้อที่น้อยและเนื้อที่มีจำกัด ส่วนมากก็จะนำไปปลูกในครัวเรือนของตนเพื่อให้พอมีพอกินในการดำเนินชีวิตในสังคม หากครอบครัวใด มีเนื้อที่มากมายก็จะทำการเพาะปลูกเพื่อเก็บผลผลิตไว้ขายนำรายได้มาสู่ครอบครัวของตน และเลี้ยงสัตว์เพื่อ นำไปจำหน่ายเป็นรายได้ให้แก่ครอบครัวและเลี้ยงไว้กินเป็นอาหาร เช่น เป็ด ไก่ เพื่อเก็บไว้กินเนื้อและ กินไข่ในยามจำเป็น

2) ด้านสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน ผู้ศึกษาได้สังเกตดูคนในชุมชนบ้านหัวอ่าว ได้นำเศรษฐกิจ พอเพียงมาปฏิบัติในชุมชน และนำมาความรู้ดังกล่าวมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนในสถาบันครอบครัว มีการเกื้อกูลกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความสามัคคีมีการร่วมมือร่วมใจกันช่วยเหลืองานประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน สืบต่อกันมาเป็นอย่างดี เช่น งานประเพณีบุญบั้งไฟ งานประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น คนในสถาบันครอบครัว ร่วมสืบสานประเพณีอันดีงามมาโดยตลอด บางครอบครัวจะช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านการจัดงาน ไม่ว่าจะเป็นงาน บุญกฐิน งานบุญผ้าป่า งานบวชนาค เป็นต้น พอรู้ที่บ้านไหนจะทำบุญจะรวมตัวกันมาช่วยงานอย่างเต็มที่ เช่น ส่งตัวแทนของครอบครัวมาตกแต่งบ้านงาน จัดสถานที่ในบ้านงาน เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องไปบอกเล่าเหมือนแต่ก่อนพอรู้ว่ามีบ้านไหนจะทำบุญประเพณีก็จะส่งตัวแทนในครอบครัวมาช่วย ของที่ใช้ในงาน เช่น กล้วย อ้อย มะละกอ ทุกคนจะนำติดไม้ติดมือมาร่วมทำบุญด้วยจึงกลายมาเป็นวัฒนธรรม อันดีงามแล้ว

3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม คนในชุมชนบ้านหัวอ่าว มีความรู้และมีความเข้าใจในเรื่องของความพอเพียง ซึ่งจะหมายถึง ความพอประมาณ พอเหมาะกับสภาพของตน ประกอบสืบทอดอาชีพที่สุจริต มีความซื่อสัตย์ อดทนไม่เบียดเบียนใครและไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักพอมีพอควรกับสิ่งแวดล้อมคือไม่โลภ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมตลอดจนระบบภูมิคุ้มกัน หลักความพอเพียงที่สำคัญของสถาบันครอบครัวในชุมชนบ้าน หัวอ่าว คือ การมีเหตุผลพอประมาณและสร้างระบบคุ้มกันด้วยวิธีการออม และโดยการเริ่มทำบัญชีครัวเรือน รายรับ รายจ่ายของสถาบันครอบครัวจึงได้พบว่าปัญหาของครอบครัวคือ ภาระหนี้สินที่มีอยู่ ทำให้ภาระหนี้ ที่มีเริ่มหมดไปทีละน้อยทีละน้อยและมีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านในชุมชนบ้านหัวอ่าว หมู่ที่ 5 ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในการจัดทำงานอาชีพในชุมชน เช่น การรวมกลุ่มแม่บ้าน ในการผลิตลดช่องจากใบเตยจนมีฝีมือขึ้นชื่อในหมู่บ้านทำให้มีผู้สนใจ และมาติดต่อขอซื้อไปขายใน หมู่บ้านต่าง ๆ และกลุ่มแม่บ้านนำไปขายส่งในตลาดในชุมชนและตลาดในจังหวัดนครปฐม จนสามารถทำเป็นรายได้ของกลุ่มแม่บ้านที่ขึ้นชื่อชนิดหนึ่งในหมู่บ้านทำให้เกิดรายได้ของกลุ่มแม่บ้านอีกด้านหนึ่ง

4) ด้านการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ พบว่า ชุมชนบ้านหัวอ่าวที่จัดทำบัญชีรายจ่าย-รายรับของครอบครัวเพื่อทำการตรวจสอบถึงสถานการณ์ในการใช้จ่ายเงินของครอบครัวตนเอง เช่น ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าผงซักฟอก ค่านมลูก เป็นต้น ส่วนในเรื่องของรายรับหรือรายได้นั้น เช่นผลผลิตจากการขายสินค้า อาหาร ค่าขายผลไม้และผักสดต่าง ๆ แต่ละครอบครัวจะมีรายได้ประมาณปีละ 50,000 บาท ถึง 100,000 บาท นอกจากนั้นแต่ละครอบครัวยังได้ทำการปลูกพืชผักไว้กินเองเพื่อลดรายจ่าย พึ่งพาตนเองได้และถือว่าการทำบัญชีรายจ่าย – รายรับ ถือว่าเป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวให้เหมาะสมกันระหว่างรายจ่ายและรายรับ เพื่อช่วยให้เกิดความคล่องตัวของการใช้เงิน ยังเป็นการปลูกฝังให้เป็นนิสัยในการออมเงิน และการเก็บเงินเพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น และรู้จักการใช้จ่ายเงินและใช้ของที่มีอยู่ให้เกิดคุณค่าไม่ใช้จ่าย สรุ่ยสุร่าย

5) ด้านการจัดการครอบครัว พบว่า ผู้นำในครอบครัวได้นำเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ในชุมชน และนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันแล้วผลที่เกิดขึ้นคือ การทำให้ครอบครัวเป็นครอบครัวที่มีเหตุผล เพิ่มขึ้น ครอบครัวมีความพออยู่พอกิน มีจิตใจอบอุ่นอารีรู้จักจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดโดยจะสังเกตจากการนำหลัก เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับคนในครอบครัวทำให้ครอบครัวของตนรู้จักใช้เหตุผล รู้จักคิดรู้จักประเมินศักยภาพ ของตนเอง ว่าสามารถที่จะดำเนินการอะไรได้บ้าง เพราะมีสมุดบัญชีรายรับ – รายจ่ายของครัวเรือนคอย เปิดดูว่าขณะนี้เรามีฐานะการเงินอย่างไรบ้างและสิ่งที่จำเป็นของเรากับสภาพที่เราเหลืออยู่มันสามารถที่จะ จุนเจือเกื้อหนุนกันไปนานเท่าไร ครอบครัวมีความสุขมากเพราะญาติพี่น้องมีอาหารอะไรก็จะนำมาส่งส่วย ให้กันและกันและแลกเปลี่ยนกัน ตั้งแต่สถาบันครอบครัวของตนเองได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ในชุมชนและนำมาใช้ในการดำรงชีวิตแล้ว ทำให้ครอบครัวของตนเองมีการงานดีขึ้นมีอาหารการกินไม่ ขาดแคลนแต่เพียงพอกิน มีเพื่อนในชุมชนที่มา พุดคุยพบปะสังสรรค์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน ทำให้ครอบครัวมีชีวิตที่ดีขึ้น มีพอกินอยู่พอกิน ไม่ต้องดิ้นรนต่อสู้เหมือนสมัยก่อนจิตใจก็ดีขึ้น

6) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า คนชุมชนบ้านหัวอ่าว ได้เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนและ กิจกรรมที่องค์กรบริหารส่วนตำบลบางช้างจัดขึ้นทุกกิจกรรม เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีลอยกระทง งาน แห่เทียนพรรษา ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น งานที่จัดขึ้นมี 2 รูปแบบ คือ แบบช่วยด้านแรงงานใน การทำงานและ ช่วยแบบช่วยในการสมทบอุปกรณ์และสิ่งของ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรม ในชุมชน ฝายต่าง ๆ เช่น กรรมการฝ่ายสนับสนุนงานกิจกรรม ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายการศาสนาและ วัฒนธรรม เป็นต้น

4. ผลการประเมินการจัดหลักสูตร

ศปท. ได้สรุปการประเมินการจัดการกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต ศสช. (STRONG NESDC) ประจำปีงบประมาณ 2567 ณ จังหวัดนครปฐม ในวันที่ 5 กันยายน 2567 ซึ่งรวบรวมและประมวลจากความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 30 คน จากผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 34 คน คิดเป็นร้อยละ 88.23 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งหมด สรุปสาระได้ดังนี้

4.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด (4.76 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5.00 คะแนน) ที่ร้อยละ 95.2

4.2 ระดับความรู้ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ ในหัวข้อที่กิจกรรมกำหนดไว้ในช่วงก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและหลังเข้าร่วมกิจกรรม สรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้เข้าร่วม กิจกรรมได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วม โดยเฉลี่ยร้อยละ 50 จากการตอบแบบสำรวจรวมของผู้เข้าร่วม 30 คน

4.3 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่าจะนำความรู้ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตตามความเหมาะสม โดยระดับมากที่สุดถึง ร้อยละ 55.88 และในระดับมากอยู่ที่ร้อยละ 32.35

4.4 ประโยชน์โดยรวมของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เห็นถึงประโยชน์ ของเนื้อหาสาระที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการท่า เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการ ทำงานและการดำรงชีวิต รวมทั้งได้เยี่ยมชมสถานที่ดูงานที่เป็นแหล่งความรู้และเป็นตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยความร่วมมือของชุมชน และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงานและ ในชีวิตประจำวัน และได้รับรู้แนวคิดเกี่ยวกับในการพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีคุณธรรม และการทำงานเพื่อส่วนรวม

4.5 ผลการประเมินวิทยากรของหลักสูตร วิทยากรทั้ง 2 ท่านมีผลการประเมินโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี-ดีมาก โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ตอบแบบสำรวจโดยส่วนใหญ่เห็นว่า วิทยากรทั้งสองท่านมีวิธีการบรรยายอยู่ในระดับดีมาก มีสื่อประกอบการบรรยายและบุคลิกลักษณะที่ดี ให้คะแนนวิธีการบรรยายของวิทยากร

4.6 ความคุ้มค่าในการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เห็นว่า กิจกรรมในครั้งนี้นี้มีความคุ้มค่ามากที่สุด ระดับที่ร้อยละ 55.88 และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปได้

4.7 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนเข้าร่วมหลักสูตร (คน)	-	-	1	7	4	7	8	1	1	1	-	30	4.06	40.66
หลังเข้าร่วมหลักสูตร (คน)	10	12	8	-	-	-	-	-	-	-	-	30	9.06	90.66
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												5.00	50.00

4.8 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
	9	10	6	5	-	-	-	-	-	-	-	30	8.76	87.66

4.9 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	สรุปผล	%
เนื้อหาในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	24	6	-	-	-	30	ดีมาก	95.00
ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมเพียงใด	22	8	-	-	-	30	ดีมาก	98.33
อาหารว่างและอาหารกลางวัน	20	10				30	ดีมาก	91.67
การประสานงานของเจ้าหน้าที่	27	3	-	-	-	30	ดีมาก	97.50

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี

ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้ ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	สรุปผล	%
การอภิปรายเรื่อง แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในชุมชน สู่การเป็นหมู่บ้านศีล 5 (ใสสะอาด ปราศจากการทุจริต) และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม โดยนายวันชัย สวัสดิ์แดง ผู้นำชุมชน								
○ วิธีการบรรยาย	18	11	1	-		30	ดีมาก	89.16
○ สื่อการสอน	15	13	2	-		30	ดีมาก	85.83
○ บุคลิกลักษณะ	11	18	1	-		30	ดีมาก	83.33
การอภิปรายเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านหัวอ่าว จังหวัดนครปฐม โดยนางประหยัด ปานเจริญ ผู้นำชุมชน								
○ วิธีการบรรยาย	15	15	-	-		30	ดีมาก	87.50
○ สื่อการสอน	13	15	2	-		30	ดีมาก	84.16
○ บุคลิกลักษณะ	12	18	-	-		30	ดีมาก	85.00

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี

ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้ ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้อีกหรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	ควร		ไม่ควร		จำนวน (คน)	
	30 คน (100%)		-		30 (100.00%)	
ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ทั้งหมด (คน)
	26 (86.66 %)	3 (10.00 %)	1 (3.30 %)	-	- -	30
ความคุ้มค่าในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ (ใช้งบประมาณคนละ 1,300 บาท)	คุ้มค่ามากที่สุด	คุ้มค่ามาก	คุ้มค่าปานกลาง	คุ้มค่า น้อย	ไม่ คุ้มค่า เลย	ทั้งหมด (คน)
	19 (63.33 %)	9 (30.00 %)	2 (6.66 %)	-	- -	30

4.10 ประโยชน์และสิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

● สาระ/ ความรู้ที่ได้รับ	- ได้รู้มุมมองของชุมชนที่มีต่อศาสตร์พระราชาและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลในทางปฏิบัติ - ได้รับฟังประสบการณ์โดยตรงและรับทราบแนวทางการทำเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นรูปธรรมเห็นผลในทางปฏิบัติและทำให้สามารถผ่านพ้นวิกฤติหนี้ได้ - การได้เดินทางกับผู้บริหาร ทำให้ได้รับรู้แนวคิดจากผู้บริหารอย่างใกล้ชิด
● วิทยากร	- ได้พบผู้นำชุมชนที่มีพลังในการเป็นผู้นำพัฒนาชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และปลอดภัย - ผู้นำมีคุณลักษณะของความอดทนและความเพียร ทำให้พาชุมชนผ่านพ้นวิกฤติได้
● สถานที่ศึกษาดูงาน	- สถานที่ศึกษาดูงานมีความเหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน และได้รับการต้อนรับที่อบอุ่นจากผู้นำชุมชนทั้งสองที่
● การบริหารจัดการ	- เป็นหลักสูตรที่ดีมากค่ะ ให้ความรู้และบริหารจัดการได้ดีมาก - อาหารและของว่างอร่อยทุกมื้อ - การดูแลด้านอาหารและเครื่องดื่มตลอดการทำกิจกรรม และการประสานงานอื่น ๆ ที่ครบถ้วน

4.11 ข้อเสนอนอแนะ

ประเด็น / ความคิดเห็น	- ควรมีกิจกรรมภาคปฏิบัติ เพื่อลดความน่าเบื่อจากการฟังบรรยายหรืออภิปราย เช่น การทดลองให้ผสมดิน การทดลองทำข้าวแต๋น หรือการปลูกฝรั่ง - ควรจัดหลักสูตรหรือกิจกรรมในลักษณะนี้ ให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้าร่วม - ควรจำกัดเวลาในการอภิปรายของวิทยากรแต่ละช่วงให้พอเหมาะตามกำหนดการ เช่นที่ผ่านมา วิทยากรการบรรยายช่วงบ้านศาลาดินใช้เวลานานเกินไป
-----------------------	--

4.12 โดยภาพรวม ท่านพอใจกับกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด

โดยภาพรวม ท่านพอใจกับ กิจกรรมนี้ มากน้อยเพียงใด	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควร ปรับปรุง	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน		คะแนน	%
	23	7	-	-	-	30	ดีมาก	89.20

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้
 ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ආරක්ෂක අංශයේ සේවයේ යෙදවීමේදී සහතිකයක් ලෙස භාවිතයට යොමු කළ හැකි වනු ඇත.

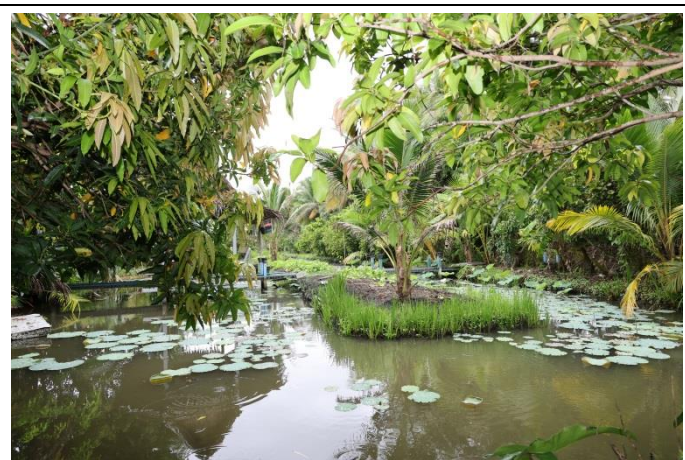
ภาคผนวก

ประมวลภาพ

ประมวลภาพ

เอกสารประกอบ
การอบรมเชิงปฏิบัติการ

เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ

หัวข้อ	แหล่งข้อมูล	
การอภิปรายเรื่อง แนวทางการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในชุมชน สู่การเป็นหมู่บ้านศีล 5 (ใสสะอาด ปราศจาก การทุจริต) และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม โดยนายวันชัย สวัสดิ์แดง วิทยากรจากชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม	https://shorturl.at/nrd51	
การอภิปรายเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านหัวอ่าว จังหวัดนครปฐม โดย นางประหยัด ปานเจริญ วิทยากรจากชุมชนบ้านหัวอ่าว		

คณะผู้จัดทำและสรุปสาระสำคัญ
หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)
ประจำปีงบประมาณ 2567
กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
วันที่ 5 กันยายน 2567 ณ จังหวัดนครปฐม

ที่ปรึกษา

นายวิโรจน์ นรารักษ์

รองเลขาธิการฯ/ หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

คณะผู้จัดทำและสรุปสาระสำคัญ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวอาทิสดา ณ นคร

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

นางพนิดา ภู่งามดี

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

นางสาวสุวลี รัตนโสมสิต

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายชินจิต ไชยธรรม

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สพท. สศช.)

อาคาร 5 ชั้น 4 สศช. เลขที่ 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แขวงวัดโสมนัส กทม. 10100

โทร 0 2280 4085 ต่อ 5419 - 5422

หรือเยี่ยมชมที่ www.nesdc.go.th และ click ที่ Banner ภายใต้วีธีเกี่ยวกับ สศช.

***** หมายเหตุ :** ช่องทางเผยแพร่รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ

หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)

หน้าเว็บไซต์ สศช. ภายใต้วีธีเกี่ยวกับ สศช. >> ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ที่ https://www.nesdc.go.th/more_news.php?cid=893&filename=index

